

press release

Domein Neckersgat

Domein Neckersgat

Renovatie en uitbreiding van zorgcentrum
Start van de werken op 3 oktober 2022

Locatie	Ukkel (BE), Achille Reisdorfflaan 36
Client	Gemeente Ukkel
Status	lopend
Oppervlakte	9.000 m ²
Programma	zorgcentrum, dagverzorgingscentrum, dienstencentrum
Architect	archipelago
Partners	BEL (stabiliteit) Ellyps (technieken) Beos (EPB)

In het hart van de gemeenschap van Ukkel, wordt een zorgtehuis, dat oorspronkelijk bestemd was voor de opvang en verzorging van veteranen uit de wereldoorlog, omgevormd tot een gespecialiseerd centrum voor bejaarden. De herontwikkeling van de site, gekenmerkt door historisch erfgoed te midden van een natuurlijk parklandschap, wordt uitgevoerd in overleg met opdrachtgever OCMW-Ukkel, de dienst Monumenten en Landschappen - Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en het gemeentebestuur van Ukkel.

Het *Institut des Vétérans - Institut National des Invalides de Guerre, Anciens combattants et Victimes de Guerre* werd in 2005 overgenomen door OCMW-Ukkel,

waarna in 2008 een publieke wedstrijd werd uitgeschreven, met archipelago als laureaat. Met de start van de werken, stellen we u een innovatief project voor dat inzet op erfgoed, de waarde van de omringende natuur, en het welzijn van de bewoners. Het nieuwe centrum biedt een capaciteit van 150 bedden, te midden van een groene omgeving die binnenkort ook toegankelijk wordt gemaakt voor de naburige gemeenschap.

Contextuele interventies – erfgoed

De strategie voor restauratie, renovatie en herbestemming wordt ingezet op verschillende aspecten van de site. De ingrepen tonen respect voor erfgoed en landschap, met een hedendaagse visie op de verhouding tussen project en context. De bestaande toestand wordt zorgvuldig afgewogen tegenover huidige energienormen, levenskwaliteit en de zorg voor de bewoners.

Het oorspronkelijke karakter van de historische gebouwen werd verborgen door de juxtapositie van verschillende volumes, uitbreidingen gebouwd doorheen de jaren. Het kasteel en de ziekenhuisvleugel zullen daarom worden hersteld naar hun staat van vóór 1950, terwijl overbodige structuren zullen worden verwijderd, waardoor het historische karakter en het neoklassieke erfgoed op de locatie zullen worden versterkt. Deze ingreep zal het momenteel verwaarloosde park doen herleven en perspectieven openen naar een ruim landschap en de erfgoedwaarde van het landgoed, die beide momenteel aan het zicht zijn onttrokken.

De vloeroppervlakte die door de nieuwe toestand verdwijnt, wordt in het ontwerp vervangen door de uitbreiding met een nieuw paviljoen dat beter in de site wordt geïntegreerd, perspectieven versterkt en een opeenvolging van verschillende plekken in het park creëert. Het aanzicht van dit nieuwe paviljoen verwijst naar het omvangrijke modernistische erfgoed van de gemeente Ukkel. De volumetrie gaat een dialoog aan met de twee gerenoveerde paviljoenen om de leesbaarheid van de ingang van het domein te versterken en zich tegelijkertijd royaal tegenover het park te openen. De verbinding tussen het oude en het hedendaagse is zowel visueel als functioneel. Het aanzicht van de drie paviljoenen creëert een

nieuwe centraliteit, terwijl een ondergrondse galerij de logistieke werking van de nieuwe instelling vergemakkelijkt en de verschillende diensten van de site met elkaar verbindt, zowel voor het personeel als voor de bewoners.

Contextuele interventies – landschap

Het park waarin de site zich bevindt is voor ons de belangrijkste troef van het ontwerp. De beschermde natuur van het domein toont een reeks gevarieerde landschappen, die nu helaas verlaten zijn. Het nieuwe project en de landschapsaanleg volgen de principes van een 19e-eeuws Engels landschapspark, om zo de verschillende sferen en plekken in het park te versterken.

De aanleg van nieuwe paden, toegankelijk voor bewoners en de gemeenschap, nodigt uit tot het ontdekken van de verschillende plekken in het park: open plekken, dichte bebossing, gecultiveerde tuinen, vijvers en waterlopen worden zo gecreëerd of hersteld. De ingrepen bouwen verder op de bestaande natuur, de opmerkelijke bomen op het domein, en ondersteunen de biodiversiteit binnen het terrein.

Het park is een grote uitdaging, voor het domein zelf en voor de verbinding van het domein met de gemeente. Het domein Neckersgat maakt deel uit van een netwerk van omliggende parken en waterwegen, en maakt zelfs deel uit van de Brusselse groene gordel op regionale schaal. Een toekomstig gezamenlijk beheer van het park kan worden overwogen, met regionale organisaties, waardoor de integratie van het domein in de stedelijke context wordt versterkt.

Het project voorziet bovendien een exemplair waterbeheer door de installatie van een regenwaterrecuperatiesystemen op het dak, het filteren en temporiseren van het water van het park en de volledige revitalisering van de bestaande vijver.

Helende omgeving

Het nieuwe zorgcentrum is een plaats voor werken en vooral leven. Het welzijn van de bewoners en de kwaliteit van de leefomgeving staan daarom centraal in dit project. We schenken in het ontwerp veel aandacht aan de keuze van de materialen, het natuurlijke daglicht en de akoestiek. Ruime ervaring in de zorgsector geeft ons een inzicht in recente technologische innovaties die de ruimtelijke organisatie en de zorgbenadering van het centrum mee kunnen ondersteunen.

We creëren een rustgevende omgeving die stress vermindert, beweging aanmoedigt en zo het genezingsproces bevordert. Een huiselijke sfeer waar de bewoners worden aangemoedigd om ruimtes te verkennen en ze eigen te maken met hun persoonlijke herinneringen. De individuele kamers zijn ruim, steeds voorzien van een eigen badkamer, en met grote ramen die een rustgevend uitzicht bieden op de omgeving.

Duurzame visie

We hechten bijzonder belang aan de ecologische en sociale impact van het nieuwe zorgcentrum. De nadruk op renovatie en de herwaardering van de natuurlijke omgeving weerspiegelt een gevoelige en rationele benadering van de context. De inplanting, de gebruikte materialen en de technische uitrusting dragen allen bij tot een lage milieu-impact van de gebouwde interventie. Het strategisch beheer van het park bevordert de ecosystemische ontwikkeling van het domein via een ambitieus waterbeheersplan, de herintroductie van fauna in het gebied en het herstel van de botanische waarde van het park.

De verschillende beperkingen van het project, zowel op het gebied van erfgoed, milieu en functionaliteit m.b.t. de zorg voor de bewoners, hebben bijgedragen tot het ontwerp van een project dat de context respecteert en toch rekening houdt met de specifieke kenmerken van een moderne openbare instelling.

Contact

archipelago
www.archipelago.be

project architect
Lorenzo Alfieri :
lalferi@archipelago.be

archipelago PR:
agency@archipelago.be
+32 (0)16 50 80 00

archipelago

archipelago, een contextuele en duurzame architectuur voor beter wonen, (ver-)zorgen, werken en leren - een gevoelige en systematische aanpak gesteund door research and innovation, het vernuft en de collectieve expertise van een geïnspireerd en betrokken team: dat is onze toegevoegde waarde om jouw projecten tot leven te brengen.

Gegrond in een lange traditie, is archipelago slechts de meest recente vorm van twee gevestigde waarden: baev en ar-te, respectievelijk opgericht in 1959 en 1995, en samengevoegd in 2016. Vanuit kantoren in Brussel en Leuven, werkt archipelago met meer dan 130 medewerkers samen aan een portfolio met nationale en internationale projecten, van concept tot voltooiing.